

jægter og udstilling af nogle personers handlinger og holdninger efter åbningen af Stasiarkiverne i det tidligere Østtyskland. Jeg tror, det er en god idé at holde hovedet koldt og vurdere, hvad det egentlig er, man ønsker, når man påberåber sig offentlighedens interesse i forhold vedrørende besættelsestiden.

Samtidig er det bekymrende, hvis total åbenhed i arkiverne betyder – og det tror jeg den gør – at mange mennesker risikerer at blive udstillet offentligt af medierne, uden at der nødvendigvis er dækning for overskrifter og artikelindhold. Vi ved, hvor vanskeligt det er at nuancere sådanne historier, hvis de først ruller i pressen. Risikoen for sådanne offentlige gabe-stokke mener Det Radikale Venstre ikke kan berettiges ud fra et generelt og temmelig luftigt ønske om fuldstændig offentlighed.

Konkluderende må jeg derfor sige, at Det Radikale Venstre finder, at der i den eksisterende lovgivning er et rimeligt forhold mellem hensynet til offentlighedens interesse og beskyttelsen af privatlivets fred.

Det Radikale Venstre støtter imidlertid gerne forslaget til vedtagelse, eftersom det sætter fokus på besættelsestiden, en periode, som det er vigtigt at belyse mere nuanceret, end den hidtil er blevet, samtidig med at hensynet til privatpersoner fortsat sikres.

Tredje næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Søren Søndergaard kommer ind som ordfører nu, og derefter er det fru Tove Videbæk.

Søren Søndergaard (EL):

Nogle gange føles det, som om der eksisterer to vidt forskellige opfattelser af arkivadgangen i Danmark. På den ene side er der nogle, der siger, at der stort set ikke er nogen problemer, og på den anden side står der en række forskere og journalister og almindelige mennesker med afslag og en følelse af, at de befinder sig et eller andet sted, hvor det meste er lukket. Begge synspunkter kan jo ikke være rigtige, og begge synspunkter er jo nok heller ikke rigtige.

Selvfølgelig er det ikke sådan, at alt er lukket. Hvis man kigger på det, så gives der selvfølgelig langt flere tilladelser, end der gives afslag. Det er en lille procentdel afslag, der gives. Der er mulighed for at få adgang.

Men når det er sagt, er det selvfølgelig også interessant at prøve at kigge lidt på nogle af de områder, hvor folk har fået afslag. Hvad er det for nogle steder, hvor folk har søgt om mulig-

hed for at komme til at kigge i arkiverne og så har fået et afslag?

Det drejer sig f.eks. om – og det er jo det, man kan se af Tilgængelighedsudvalgets rapporter over årene – danske kommunisters overførelse til Tyskland i 1943; det drejer sig om danske statsborgeres hvervning til fremmede korps; det drejer sig om forbrydelser mod værnemagten, om jøder nægtet udrejse til forskellige lande, om politiledelsens forhandlinger med tyske myndigheder, om pas-sagen, om den flugtrute, der efter krigen blev benyttet af de tyske krigsforbrydere, og så er der det særlige om befalingsmænd fra hæren i modstandsbevægelsen, som er båndlagt i 120 år, og som der også er givet afslag på. Derfor ser vi jo på en række af de områder, hvor folk har søgt om lov, at der har de ikke fået lov, og det skaber selvfølgelig en række myter.

Der er en række myter i omløb, som forhåbentlig kun er myter: myter om f.eks. myndighedernes holdning og viden om den tyske besættelse den 9. april 1940; myter om, at myndighederne allerede i 1938 genovertog Horserøddlejren, som dengang var feriekoloni, med det formål at forberede indespærring af emigranterne; myter om samarbejdet mellem ledende danske socialdemokrater, som byttede oplysninger med den tyske besættelsesmagt, og myter om, at disse oplysninger oven i købet førte til henrettelse af danske modstandsfolk; myter om, hvad der var den egentlige årsag til, at kommunisterne i 1943 blev overført til Tyskland, osv., osv. – en masse myter, som det er svært at få afklaret og svært at få væk. Det synes vi ikke er rimeligt. Vi synes, det er vigtigt at få de myter aflivet. Vi synes, det er vigtigt at få arkivadgang.

Det, som så har været diskussionen, er spørgsmålet om personfølsomme oplysninger. Til det vil jeg sige, at for os er det fuldstændig klokkeklart, at vi ikke har nogen som helst interesse i, at personfølsomme oplysninger skal frem. Vi synes, at man selvfølgelig i tilfælde, hvor man giver adgang – og det gør man jo også i dag – skal stille nogle krav i forbindelse med, hvad der må offentliggøres.

Så vidt jeg lige har fået oplyst, er der rent faktisk givet arkivadgang i sagen om Abessinien til nogle forskere fra Roskilde Universitetscenter, og den er også givet med en række betingelser for, hvad de må offentliggøre, og hvad de ikke må offentliggøre. Det skal selv-